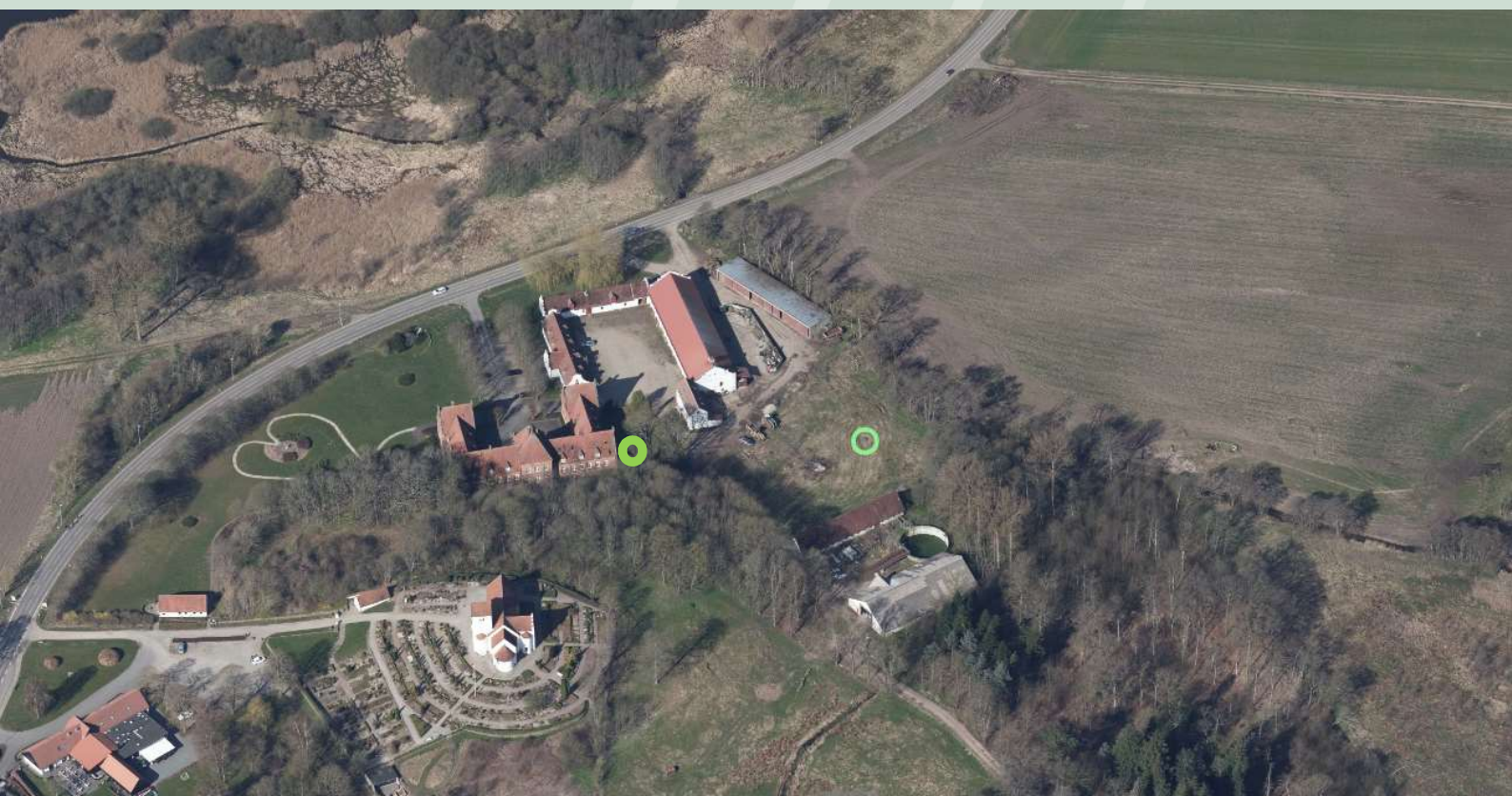

Indvindingstilladelse til markvanding

Sophiendal APS
Låsbyvej 82
8660 Skanderborg

15. maj 2023

Skanderborg
Kommune

Gyldighedsperiode: 15. maj 2022 til 15. maj 2038

Ejer og ansøger: Sophiendal ApS

CVR nr.: 79178012

Tilladelsen omfatter indvinding fra to boringer.

Boringer: **DGU nr. 88.1980** - Markvanding

Jupiter-ID: 193109 (overanlæg)

Beliggenhed: Matr. nr. 1a, Veng by, Veng
Låsbyvej 82, 8660 Skanderborg

Indvindingsmængde: 20.000 m³ pr. år

Boringer: **DGU nr. 88.1377** – Forsyning af Kostald

Jupiter-ID: 193846 (underanlæg)

Beliggenhed: Matr. nr. 1a, Veng by, Veng
Låsbyvej 82, 8660 Skanderborg

Indvindingsmængde: 1.000 m³ pr. år

Sagsnr.: 13.02.01-P19-19-20

Afgørelse truffet af: Bent Hodde Mortensen

Sagsforberedende arbejde: Konsulent Trine Hoeks, CVR 36001585

Indhold

Afgørelse.....	4
Det juridiske	4
Vilkår	5
1. Formål.....	5
2. Boringer	5
3. Vandmåler og indretning af boring og anlæg	5
4. Sløjfning af boring.....	5
5. Indvindingens omfang	5
6. Tidsfrist.....	5
7. Egenkontrol	6
8. Erstatningsregler	6
9. Fredningsbælte.....	6
10. Vandskvalitet og analyser	6
Sagens behandling.....	6
A. Baggrund.....	7
B. Ejerforhold.....	8
C. Vandforsyningsplan, Vandområdeplan og Råstofplan	8
D. Screening efter miljøvurderingsloven - Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne	8
E. Potentielle forureningskilder (Vejledende afstandskrav)	11
F. Anlæggets indretning	11
G. Vurdering af råvandskvalitet	12
H. Udtalelser i sagen.....	12
I. Offentliggørelse	12
Klagevejledning.....	12
BILAG:.....	13
Kopi af afgørelsen er sendt til:	13

Afgørelse

Skanderborg Kommune har behandlet jeres ansøgning om tilladelse til indvinding af vand fra to eksisterende borer.

I får hermed tilladelse til indvinding af:
Op til 20.000 m³ pr. år fra boring DGU nr. 88.1980
Op til 1.000 m³ pr. år fra boring DGU nr. 88.1377

Tilladelsen er tidsbegrænset og er meddelt for en 15-årig periode (se udløbsdato på side 2)
Vilkårene for tilladelsen er beskrevet nedenfor i punkt 1-10.

Screening efter Miljøvurderingsloven

Vi har vurderet, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Det juridiske

- Tilladelse til vandindvinding gives i henhold til Vandforsyningslovens §20.
- Tilladelse til anlægget gives i henhold til Vandforsyningslovens §21.
- Afgørelsen om, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering er truffet i henhold til § 21 i Miljøvurderingsloven. Ansøgning om tilladelse til indvinding af grundvand er omfattet af Miljøvurderingsloven bilag 2, pkt. 2 om dybdeboringer og pkt. 10 m vedrørende bl.a. indvinding af grundvand.

Vandforsyningsloven - Lovbekendtgørelse nr. 602 om vandforsyning m.v. af 10. maj 2022.

Miljøvurderingsloven - Lovbekendtgørelse nr. 973 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) af 27. oktober 2021

Derudover refererer afgørelsen til følgende love og bekendtgørelser:
Lovbekendtgørelse nr. 1218 om lov om miljøbeskyttelse af 19. januar 2022.
(Miljøbeskyttelsesloven)

Bekendtgørelse nr. 470 af 26. april 2019 om vandindvinding og vandforsyning

Bekendtgørelse nr. 1383 af 3. oktober 2022 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg
(Drikkevandsbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse nr. 1260 af 28. oktober 2013 om udførelse og sløjfning af borer og brønde på land
(Brøndborebekendtgørelsen)

Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. (Habitatbekendtgørelsen)
DS442 Dansk Ingeniørforenings norm for almene vandforsyningsanlæg, 1989. (DS442)

Vilkår

1. Formål

DGU nr. 88.1980: Vandindvindingens formål er erhvervsmæssig vanding af afgrøder. Konkret er der ansøgt om vanding af kartofler og andre rodfrugter.

DGU nr. 88.1377: Vandforsyning i kostalden, herunder opfyldning af marksprøjte

Boringerne må ikke anvendes til andet formål end ovenstående.

2. Boringer

Tilladelsen gives til indvinding fra følgende boringer:

Boring DGU nr. 88.1980: etableret i 1966.

Boring DGU nr. 18.1377: Ca 100 år gammel.

Boringernes placering fremgår af bilag 1.

3. Vandmåler og indretning af boring og anlæg

Anlæggene er indrettet som beskrevet under sagens behandling.

Anlæggene skal indrettes, så der ikke er risiko for tilbageløb af vand til boringen.

Der skal på begge anlæg monteres vandur, således at vandmængden kan måles.

4. Sløjfning af boring

Boringerne skal sløjfes, hvis tilladelsen bortfalder eller tilbagekaldes, eller såfremt boringerne bliver overflødig. Hvis boringerne ikke er brugt i 5 på hinanden følgende år, skal de ligeledes sløjfes¹.

5. Indvindingens omfang

Den årlige indvinding fra DGU nr. 88.1980 må ikke overstige 20.000 m³.

Den årlige indvinding fra DGU nr. 88.1377 må ikke overstige 1.000 m³.

Der må maksimalt pumpes 50 m³ pr. time fra DGU nr. 88.1980

Der må maksimalt pumpes 6 m³ pr. time fra DGU nr. 88.1377

Indvindingsanlæggets pumpekapacitet mv. må kun ændres efter forudgående godkendelse fra Skanderborg Kommune.

6. Tidsfrist

Vandindvindingstilladelsen meddeles for et tidsrum af 15 år².

¹ jf. Vandforsyningslovens § 35 og 36

² Jf. Vandforsyningsloven § 22

Hvis indvindingen til den tid ønskes fortsat, skal der inden tidsfristens udløb søges om fornyelse af tilladelsen.

7. Egenkontrol

Vandindvinding skal kontrolleres ved vandmåler, og årsindvindingen (opgjort fra den 1. januar til den 31. december) skal indberettes til Skanderborg Kommune inden den efterfølgende 1. februar³.

Bestemmelserne om målemetoden kan til enhver tid ændres af tilladelsesmyndigheden.

8. Erstatningsregler

Ejeren af vandindvindingsanlægget er erstatningspligtig for skader, som volder i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden under anlæggets drift⁴.

I mangel af forlig afgøres erstatningsspørgsmålet af taksationsmyndigheden.

9. Fredningsbælte

Der udlægges et fredningsbælte⁵ omkring de to borer på 5 m.

Fredningsbæltet fungerer som fysisk sikringszone og skal i nødvendigt omfang være markeret med buskbeplantning, kampesten eller lignende⁶.

Ved DGU nr. 88.1980, skal der placeres nogle store sten, for at forhindre påkørsel.

Inden for fredningsbæltet 5 m fra boringen må der ikke gødes, bruges pesticider eller anbringes stoffer på en sådan måde, at de kan udsætte indvindingsanlægget for forurening.

10. Vandkvalitet og analyser

Kvaliteten af vandet skal kontrolleres efter de til enhver tid gældende regler⁷.

Udgifterne ved prøvetagning og undersøgelserne afholdes af ejeren.

Sagens behandling

Skanderborg Kommune har den 15. oktober 2020 modtaget ansøgning fra Sophiendal Aps om tilladelse til indvinding af vand fra DGU nr. 88.1980 til markvanding. Ansøgningen er genfremsendt den 23. oktober 2022.

Ved tilsyn udført d. 24. november 2022 blev det konstateret, at der også indvindes vand til drift af

³ Jf. Drikkevandsbekendtgørelsen § 21 og § 22

⁴ Jf. vandforsyningslovens § 23

⁵ Jf. Miljøbeskyttelsesloven § 24

⁶ Jf. Brøndborerbekendtgørelsen § 8 stk. 4

⁷ Pt. Drikkevandsbekendtgørelsen

landbruget fra DGU nr. 88.1377. Den 6. januar 2023 modtog Skanderborg Kommune ansøgning om tilladelse til indvinding af vand fra DGU nr. 88.1377 til forsyning af kostald.

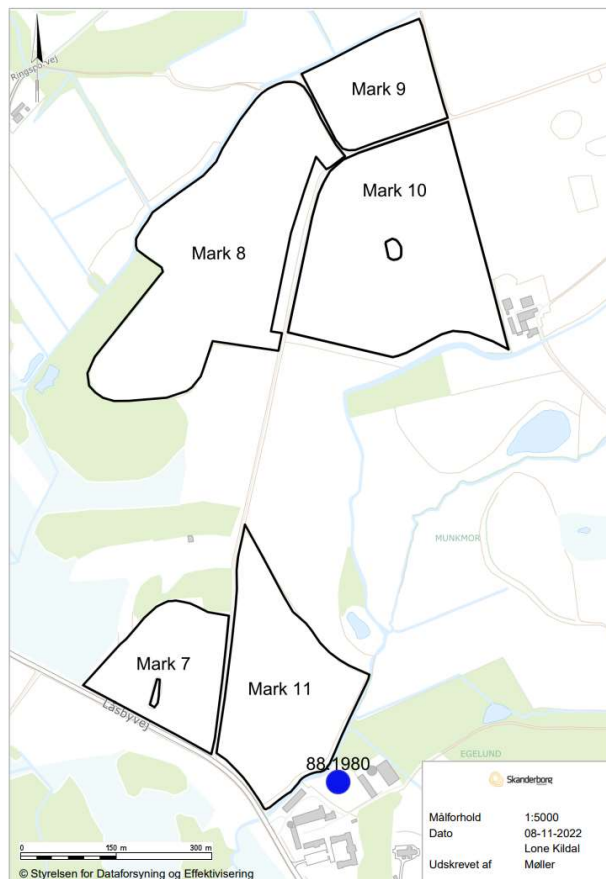
A. Baggrund

DGU nr. 88.1980

Ansøger ønsker, at anvende vand fra ejendommens boring til vanding af kartofler og andre rodfrugter.

Boringen har tidligere været anvendt til markvanding. Det er ikke fundet en tidligere tilladelse for boringen. Det er mange år siden boringen sidst er blevet brugt.

På nedenstående kortudsnit er markeret, hvilke arealer, der skal vandes (mark 7, 8, 9, 10, og 11). Arealet er på cirka 30 hektar.

Ansøger har ansøgt om 20.000 m³/år.

Skanderborg Kommune vurderer, at den ansøgte vandmængde på 20.000 m³ pr. år er tilstrækkelig og passende.

DGU nr. 18.1377

Boringen er ca 100 år gammel og forsyner kostalden med vand.
Boringen har tidligere også fungeret som drikkevandsforsyning til ejendommen.
Der er ikke fundet en tidligere tilladelse for boringen.

Indvindingsmængden fra boringen er meget begrænset, ansøger anslår omkring 100 m³ pr. år.

B. Ejerforhold

Matriklen hvorpå boringerne er beliggende ejes af Sophiendal ApS.

C. Vandforsyningsplan, Vandområdeplan og Råstofplan

Vandindvindingen strider ikke mod Skanderborg Kommunes vandforsyningsplan 2016-2024.

Vandindvindingen strider ikke mod Miljøstyrelsens Vandområdeplaner 2015-2021 eller udkast til Vandområdeplaner for 2021-2027.

Vandindvindingen strider ikke mod Region Midtjyllands Råstofplan 2020.

D. Screening efter miljøvurderingsloven - Vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne

For at vurdere om det ansøgte projekt er omfattet af kravet om miljøkonsekvensvurdering, har Skanderborg Kommune vurderet projektet på baggrund af kriterierne i Miljøvurderingslovens bilag 6.

Skanderborg Kommunes vandløbs- og naturmyndighed er blevet hørt som berørt myndighed⁸.

I vurderingen er anvendt et webbaseret støtteværktøj, BEST. BEST anvender en semianalytisk model til at vurdere indvindingens påvirkning af omgivelserne. Efterfølgende er der lavet en konkret vurdering af den beregnede påvirkning for hvert enkelt naturelement og vandløbsopland.

Geologi og magasinforhold

Boringen er bundpejlet i december 2020 til 7 meters dybe. Der er ingen borerapport på boringen, Boringen er ifølge ejer oplyst til at være etableret i 1965.

Udfra nærliggende boringer og den geologiske kortlægning, der ligger ser det ud til, at der ikke er et lerlag over det magasin, der indvindes fra.

Boringen er ikke pejlet, men det forventes, at vandspejlet står tæt ved terrænet.

Påvirkning på grundvandsressourcen:

⁸ Miljøvurderingslovens §35 stk. 1 nr. 1

Boringen er beliggende inden for *Område med Drikkevandsinteresser (OD)*. Boringen er ikke beliggende i indvindingsopland til et alment vandværk.

Boringen er beliggende over den regionale grundvandsforekomst DK_1_456_192 jf. de gældende vandområdeplaner 2015-2021 Grundvandsforekomsten har god kvantitativ tilstand.

I udkast til vandområdeplaner for 2021-2027 er der i området udpeget to terrænnære grundvandsforekomster dkmj_585_ks og dkmj_1073_ks. Begge også med god kvantitativ tilstand.

Den tilladte vandmængde vurderes ikke at medføre en væsentlig øget påvirkning af grundvandsressourcen i området.

Påvirkning på øvrige indvindere:

Sophiendal ApS deres egen vandforsyningsboring DGU nr. 88.1668 ca. 350 m mod nord. Boringen er 47 meter dyb og filtersat i 39,5 til 45,5 meter under terræn. Vandspejlet stod ved etableringen 8,4 meter under terræn.

Der vurderes ikke at være en påvirkning af vandspejlet i ejendommens egen vandforsyning.

Der er ingen øvrige indvindere indenfor den i BEST beregnede sænkningstragt.

Påvirkning på vandløb:

BEST beregner en samlet vandføringsreduktion på ca. 2,5 l/s. Heraf udgør den celle, hvor boringen befinder sig, 2,07 l/s. Det antages, at påvirkningen er beregnet for højt i denne celle, og at den samlede vandføringsreduktion vil være 1-1,5 l/s. En reduktion i denne størrelsesorden vil ikke påvirke de tre biologiske kvalitetselementer smådyr (DVFI), fisk (DVFø) og planter (DVPI) væsentligt, da reduktionen udgør en meget beskeden andel af den samlede vandføring- også ved meget lave vandføringer. Vandføringen er ifølge regulativet målt kontinuerligt fra 19/9-1997 på en station ved Sofiendal (og dermed tæt på boringen). På baggrund af dette er minimumsvandføring beregnet til ca. 20 l/s på dette sted.

Der er i dag ikke målopfyldelse for fisk og smådyr i vandløbet Knud Å. Hvad angår fisk er tilstanden kategoriseret til "dårlig økologisk tilstand". Ved seneste elbefiskning i 2019 blev der således ikke fanget nogen fisk ved Sofiendal. For smådyr er tilstanden "moderat økologisk tilstand". Der er dog målopfyldelse for planter, der er i "god økologisk tilstand". Årsagen til den dårlige tilstand for fisk og smådyr er formentlig, at de fysiske forhold ikke er gode nok. Vandløbet har lavt fald, lav strømhastighed og sandet vandløbsbund. Det medfører, at vandløbet er uden variation i form at slyngninger, sten i forskellig størrelse, grus og høller. Derfor er der ikke nogen gydemuligheder for ørred, og for få levesteder for smådyr. Hvis der skal ske målopfyldelse i vandløbet, hvis det overhovedet er muligt, vil det kræve, at de fysiske forhold forbedres væsentligt. En mindre reduktion i vandføringen, som den beregnede, vurderes ikke at være afgørende i forhold til målopfyldelse i dette vandløb. Reduktionen er af en størrelsesorden, som vurderes ikke at være muligt at dokumentere ved målinger i vandløbet.

Påvirkning på Internationale beskyttelsesområder / Natura2000, herunder habitatdirektivet:

Natura 2000:

Myndighederne må ifølge habitatbekendtgørelsen ikke gennemføre planer eller projekter, der kan skade de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte. I områderne

skal myndighederne sørge for, at der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som det enkelte område er udpeget for. Derfor er myndighederne forpligtet til at vurdere konsekvenserne af projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område.

Nærmeste Natura 2000 område er EF-habitatområde nr. 232 ”Lillering Skov, Stjær Stenskov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose”, der ligger ca. 5,3 km øst for boringen.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er:

Naturtyperne kildevæld (7220), rigkær (7230) og til dels ellesump (91E0), kalkrige søer (3140), næringsrige søer (3150), og hængesæk (7140) er helt eller delvis betinget af fremsivende eller højtstående grundvand. De mest sårbare naturtyper, som potentielt kan påvirkes negativt af vandindvinding er rigkær og kildevæld, hvor en for kraftig indvinding kan forringe naturtilstanden.

BEST vurderer, at der ikke sker sænkninger af vandstanden under habitatområdet. Med baggrund i ovenstående vurderes den meget begrænsede indvinding ikke i sig selv eller i kombination med andre indvindinger at påvirke Natura 2000 området væsentligt.

Påvirkning på § 3 beskyttede naturområder

Tilladelsen vil ikke medføre øget påvirkning af § 3 beskyttet natur.

Screening i BEST viser, at indvindingen fra DGU nr. 88.1980 ikke medfører væsentlige påvirkninger af nærliggende §3 områder.

Påvirkning på strengt beskyttede Bilag IV-arter

Der må ikke gives tilladelse til det ansøgte, hvis indgrebet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arterne.

Indenfor en afstand af 2 km fra boringen er der 8 vandhuller, hvor der er registreret stor vandsalamander. Ud fra en konkret vurdering foretaget ved hjælp af støtteværktøjet BEST vurderes det, at vandhullernes vandstand ikke påvirkes af indvindingen. Øvrige strengt beskyttede arter er ikke relevante i dette område i forbindelse med denne projektype.

Samlet set vurderes projektet ikke at påvirke strengt beskyttede arter

Sammenfatning

Samlet set vurderes det, at indvindingstilladelsen til Sophiendal Gods ikke vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for miljøet.

Det er konkret vurderet, at projektet;

- i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil påvirke Natura 2000-områder, væsentligt.
- ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for strengt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter) eller ødelægge de strengt beskyttede plantearter (i alle livsstadier), som også er omfattet af bilag IV.
- ikke medfører en forringelse af grundvandsforekomstens eller overfladevandområdets tilstand, og vi vurderer at projektet ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål hertil.
- ikke i øvrigt vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for omgivelserne.

Skanderborg Kommune, Vand og Natur, vurderer, at indvindingen af grundvand ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

E. Potentielle forureningskilder (Vejledende afstandskrav)

I Dansk Standard 441 er en liste over vejledende sikkerhedsafstande til aktiviteter, der potentielt kan udgøre en risiko for forurening af vandet i en boring.

Da denne indvindingstilladelse vedrører en eksisterende boring, er de vejledende afstandskrav⁹ ikke gennemgået i forbindelse med udarbejdelse af denne vandindvindingstilladelse.

En boring kan potentielt medføre en øget risiko for forurening af et grundvandsmagasin. Hvis boringen ikke er korrekt udført kan den i nogle tilfælde fungere som spredningsvej for forurening, idet forurenede vand vil kunne løbe i gruskastningen langs forerøret eller i forerøret såfremt afslutningen ikke er tæt.

Skanderborg Kommune har vurderet, at markvandingboring ikke medfører forøget risiko for forurening af drikkevandet. Baggrund for vurderingen er:

- Boringen er ikke beliggende i et område, der er kortlagt efter jordforureningsloven.
- Boringen er ikke beliggende i et Område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD).
- Boringen er ikke beliggende i et indvindingsopland til et alment vandværk.
- Anlægget er indrettet således, at tilbageløb af vand til boringen ikke er mulig.

F. Anlæggets indretning

Anlægget blev besigtiget den 24. november 2022.

Boring DGU nr. 88.1980:

Boringen er bundpejlet i december 2020 til 7 meters dybe. Der er ingen borerapport på boringen, Boringen er ifølge ejer oplyst til at være etableret i 1965.

Filter dybden og udformning på boringen er ukendt.

Der vandes med vandkanon FASTERHOLT, der har stop ved både højt og lavt tryk, hvilket forhindrer tilbageløb.

Boringen er placeret i en tørbrønd. Ved besigtigelsen var boringen afproppet og uden installeret pumpe. Tørbrønden var pga. påkørsel beskadiget og der stod vand i tørbrønden.

Efterfølgende er der blevet installeret ny tørbrønd. Ansøger har indsendt billeder heraf.

Boring DGU nr. 88.1377

Boringens dybde er ukendt. Der er ingen borerapport på boringen, Boringen er ifølge ejer ca. 100 år gammel.

Filter dybden og udformning på boringen er ukendt.

I boringen er monteret en Grunfos pumpe med en ydelse på 6 m³ pr. time.

Boringen forsyner kostalden med vand og fra vandhane i kostalden anvendes vandet også til opfyldning af marksprøjte.

Boringen er placeret i en overjordisk råvandsstation.

⁹ Jf. DS442

G. Vurdering af råvandskvalitet

I landbrugsdrift skal der anvendes vand af ”passende kvalitet”. Det er den enkelte ejers ansvar, at vurdere hvilke analyser, der evt. skal tages, for at sikre en passende vandkvalitet.

Fødevarerstyrelsen er myndighed på det område. På fødevarerstyrelsens hjemmeside er der mere information om emnet på siden Fødevarerstyrelsen - Vand til primærproduktion.

I særlige tilfælde kan der være krav om, at vandet til landbrugsdrift skal have drikkevandskvalitet. Hvis det på et tidspunkt bliver tilfældet hos jer, skal I kontakte Skanderborg Kommune.

H. Udtalelser i sagen

Der er ikke indhentet supplerende oplysninger i forbindelse med sagens behandling.

I. Offentliggørelse

Ansøgningen om endelig vandindvindingstilladelse har været offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside i perioden 4/3 – 25/3 2021 samt i lokalavisen i uge 10 2021.

Denne indvindingstilladelse og screening efter miljøvurderingsloven er offentliggjort på Skanderborg Kommunes hjemmeside samt i lokalavisen.

Klagevejledning

Afgørelsen om, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering kan, for så vidt angår de retlige forhold, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet (jf. § 49 i Miljøvurderingsloven).

Afgørelse om indvindingstilladelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet (jf. § 75 i Vandforsyningsloven).

Du klager via klageportalen, som du finder på <https://naevneneshus.dk/>.

Du logger på klageportalen med MitID.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1800 kr. som forening eller virksomhed.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen, i dette tilfælde Skanderborg Kommune.

Klagefrist

Klagefristen er fire uger fra den dag, afgørelsen er meddelt¹⁰. Hvis afgørelsen er offentligt annonceret, regnes klagefristen fra den dag afgørelsen er offentlig annonceret på Skanderborg Kommunes hjemmeside, uanset tidspunktet for eventuel individuel underretning.

Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag forlænges fristen til den følgende hverdag.

Hvis afgørelsen skal indbringes for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

BILAG:

BILAG 1 - kort med placering af boring

Kopi af afgørelsen er sendt til:

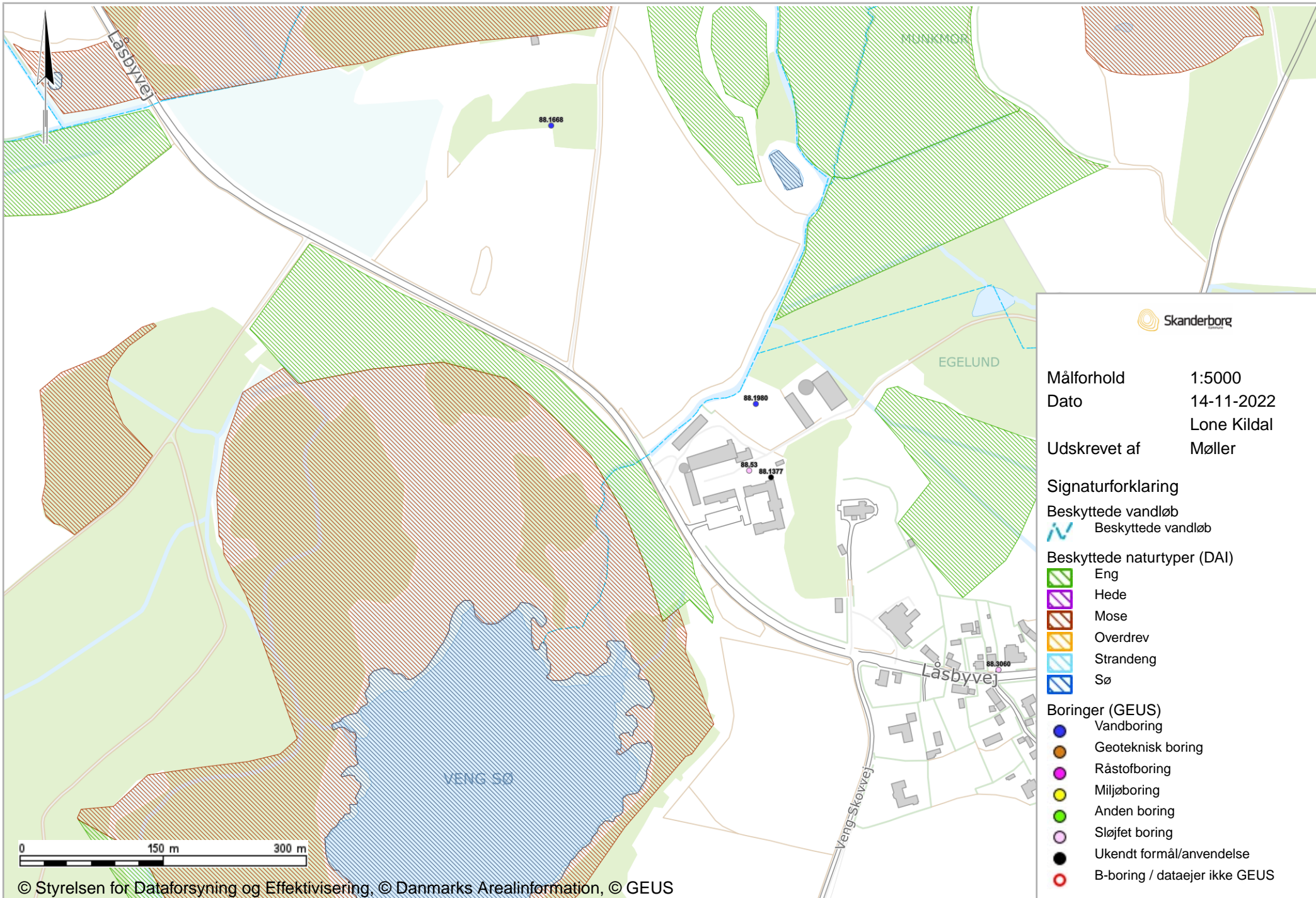
Miljøstyrelsen - Email: mst@mst.dk

Danmarks Naturfredningsforening – Email: DNSkanderborg-sager@dn.dk

Forbrugerrådet – Email: fbr@fbr.dk

Sportsfiskerforeningen – Email: post@sportsfiskerforbundet.dk

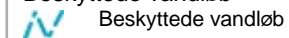
¹⁰ Jf. vandforsyningslovens § 77

Målforhold 1:5000
 Dato 14-11-2022
 Udskrevet af Lone Kildal
 Møller

Signaturforklaring

Beskyttede vandløb

Beskyttede naturtyper (DAI)

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Sø

Boringer (GEUS)

- Vandboring
- Geoteknisk boring
- Råstofboring
- Miljøboring
- Anden boring
- Sløjfet boring
- Ukendt formål/anvendelse
- B-boring / dataejer ikke GEUS

